

IX.- DH Minciar Kremnica

0. Zvučka relácie - 0,21'

Do nej hlas:

Rádio dychovka a Adam Hudec predstavujú. Dnes - dychovú hudbu Minciar. Hudba dohrá zvučku.

A.H.: **Príjemný deň želá poslucháčom internetového Rádia dychovka Adam Hudec. V dnešnej relácii vám predstavíme jednu z najlepších dychových hudieb stredného Slovenska, a to DH Minciar z Kremnice. A keďže je dnes 1. máj, tak začíname polkou s názvom Máj, je tu máj. Tak teda -Minciar, hraj! 0,25'**

1. Máj, je tu máj Jozef Baláž 2,21

A.H.: **Dychová hudba Minciar z Kremnice nadväzuje na dlhoročnú tradíciu dychovej hudby v tomto stredoslovenskom baníckom meste. Dokonca pred vznikom prvých zoskupení, ktoré by sa dnes dali nazvať dychové hudby, boli už zoskupenia tzv. turnerov, t.j. mestských trubačov. Sú zachované doklady, že z veže v Kremnici vyhrávali už v roku 1441 ! Prvé zmienky o konkrétnych skupinách hudobníkov sú z roku 1844 v dekréte Uhorskej komory o voľbe kapelníkov a ich príjmov v meste Kremnica. Dychová hudba v dnešnom ponímaní však vznikla v Kremnici v roku 1865, takže má už 147 ročnú tradíciu.**

V tých rokoch pôsobil v Kremnici zakladateľ slovenskej národnej hudby a autor prvej slovenskej opery Kováč Wieland - hudobný skladateľ Ján Levoslav Bella. Tento významný slovenský skladateľ stál aj pri zrode prvej dychovej hudby v Kremnici. Nastúpil do funkcie mestského kapelníka, riaditeľa chóru a učiteľa hudby v Kremnici v roku 1869 a pôsobil tu do roku 1881. Hudobný život v Kremnici počas týchto 12-tich rokov dosiahol obrovský rozmach a samozrejme, profitovala z toho aj dychová hudba.

Súčasná DH Minciar Kremnica vám teraz zahrá skladby S dobrou náladou, Zakukala kukulienka a polku Mala som, mala som.

DH Minciar Kremnica diriguje Miroslav Mešťan, spievajú Janka Šumichrastová , Emília Schmidtová a Jozef Mistrík. Prijemné počúvanie. 1,55

2. S dobrou náladou	- P.Švajda	2.23 (CD- 2)
3. Zakukala kukulienka	I.Kopáček	2,30 - „ -
4. Mala som, mala som	P.Kováč	3,25 - „ -

A.H.: **Po odchode J.L.Bellu z Kremnice prežívala DH stagnačné obdobie, obnovená bola až po 1. svetovej vojne. Viedol ju vtedy kapelník Erlich. V 30-tych rokoch 20.storočia boli kapelníkmi dychovej hudby Anton Oswald, neskôr profesor hudby Bohuslav**

Jelínek. Po 2.svetovej vojne v Kremnici existovali určitú dobu 2 dychové hudby – požiarnickú viedol Jozef Mayer a banícku Bohuslav Jelínek. V roku 1960 sa obidve hudby zlúčili do Mestskej dychovej hudby, ktorá pôsobila pri Štátnej mincovni. A už od roku 1962 až do roku 2007 – teda neuveriteľných 45 rokov ! – viedol DH Minciar Kremnica zanietený propagátor dychovej hudby, dirigent Miroslav Mešťan.

Predtým hráč na barytón, neskôr dirigent a učiteľ hudby Mirko Mešťan bol nielen dychovkár telom i dušou, ale bol aj pedagógom a kapelníkom vo viacerých dychových hudbách v Žiarskom okrese. Taktiež bol aj jeden zo zakladateľov a hlavných organizátorov pravidelného Bellovho festivalu dychových hudieb v Kremnici už od roku 1966. Taktiež stál pri zrode ZDHS v roku 1990 a veľa rokov bol predsedom Stredoslovenského ZDHS. Žiaľ, vlni keď sme boli v porote na Bellovom festivale v Kremnici, sme sa s ním stretli posledný raz, bol už veľmi chorý a zoslabnutý a onedlho po festivale odišiel do muzikantského neba.

Mirko Mešťan bol aj skladateľom a upravovateľom skladieb pre svoju DH. Inicioval zinštrumentovanie známych baníckych piesní, ktoré som im urobil pod názvom Na baňu klopajú, skomponoval a napísal aj text na úspešné tango Spomienky krásne, ktoré zvíťazilo v súťaži nových skladieb Slovenské tango v Bardejovských kúpeľoch. A taktiež zinštrumentoval známy waltz Karola Vaita Mamky, slovenské mamičky. Tieto 3 skladby z dielne Miroslava Mešťana si teraz vypočujeme. 2,25

5. Na baňu klopajú	- zmes/úpr.A,Hudec	3.15 (CD-1)
6. Spomienky krásne	H.+T.: M.Mešťan	3.04 - „ -
7. Mamky, slovenské mamičky	K.Vait	3,37 - „ -

A.H.: Okrem kapelníka Miroslava Mešťana sú protagonistami kapely Minciar aj speváčky – Janka Šumichrastová a Emília Schmidtová. Dlhé roky k nim neodmysliteľne patril aj spevák Jozef Mistrík, ktorý žiaľ podľahol zákernej chorobe.

DH Minciar má aj inštrumentálnych sólistov. Na MG kazete, ktorú sme spoločne nahráli v roku 1997 hral sólo na klarinete vtedy ešte len 10 ročný Jakub Žufka, dnes je už stabilným členom kapely. Na druhej nahrávke Minciara – už CD-nosiči s názvom-S dobrou náladou, sú sólistami tenoristi Miroslav Mikula a Michal Šumichrast a trubkári Peter Trokšiar a hosť kapely Martin Prôčka. My si teraz spomínaných sólistov vypočujeme. Najskôr to bude známy Spev škovránka v interpretácii vtedy 10 ročného Jakuba Žufku. Trubkári Peter Trokšiar a Martin Prôčka vám zahrajú sólové party v mojej skladbe Jahre die vergehen, čiže - Roky, ktoré plynú. A potom to budú tenoristi Miroslav Mikula a Michal Šumichrast v skladbe rakúskeho skladateľa Johanna Zeilingera – Muzikantská radosť.

Pod taktovkou Mirka Mešťana hrá DH Minciar Kremnica. 1,25

8. Spev škovránka	- Ľud. /úpr.M.Císař	2,22 (CD-1)
9. Jahre die vergehen	A.Hudec	3.57 (CD-2)
10. Musikanten Freude	J.Zeilinger	2.51 (CD-2)

A.H.: Dychovú hudbu Minciar z Kremnice je možné si vypočúť na rôznych kultúrno-spoločenských podujatiach samozrejme najmä v Kremnici a v širokom okolí. Účinkovali na doteraz každom Bellovom festivale v Zechenterovej záhrade v Kremnici, na rôznych prehliadkových, alebo súťažných podujatiach po celom Slovensku, napr. veľakrát na súťaži nových piesní Slovenské tango v Bardejove, na festivaloch vo Svite, v Novom Meste n/V., na Dychfeste v Dolnej Krupej a inde. V roku 2001 a aj v rokoch 2003, 2005,2007 i 2009 sa DH Minciar na Celoslovenskej súťažnej prehliadke malých dychových hudieb v Lednických Rovniach umiestnil v zlatom pásme, čo je veľmi pekný úspech. Často účinkujú aj v slovenských kúpeľných mestách, ako napr, v Dudinciach, na Sliači, či v Turčianskych alebo Sklených Tepliciach.

1,00

11. Pridaj sa k nám	I.Kopáčik	2,35 (CD-2)
12. Keď sme tú rolku	Ľud.	3.43 (CD-1)
13. Mamka moja	P.Kováč	2.41 (CD-2)

A.H.: O DH Minciar z Kremnice treba povedať ešte viacero informácií. V roku 1971 dychovka nahrávala v Československom rozhlase štúdio Banská Bystrica. V roku 1975 reprezentovali na prehliadke dychových hudieb vo Svitavách, zúčastňuje sa celoštátnej prehliadky požiarnických dychových hudieb v Havlíčkovom Brode, na festivale v Považskej Bystrici a v družobnom meste Varpalote (Maďarsko).

DH Minciar sa zúčastňuje na rôznych festivaloch dychových hudieb, napr. v Žarnovici, na celoslovenskom súťažnom festivale Slovenské tango v Bardejove, ktorého sa zúčastnila DH Minciar 5-krát, získala tam v autorskej súťaži jedno 1. a jedno 2. miesto. Obzvlášť treba vyzdvihnúť rolu DH Minciar na festivale dychových hudieb Jána Levoslava Bellu v Kremnici. V roku 2011 sa konal už 24.ročník tohto festivalu, ktorého je zakladateľom a stálym organizátorom. Na medzinárodnom festivale Dychovky v preši v Pezinku získali Zlaté pásmo a 2.miesto a na 5. Majstrovstvách Európy v Bojniciach v roku 2004 sa umiestnili v striebornom pásme. Minciar reprezentoval slovenskú dych. hudbu tiež na zahraničných folklórnych festivaloch, napr. vo Francúzskom Hugueno až 3-krát, ďalej účinkovali aj v Nemecku či v Maďarsku.

1,30

14. Na tej našej rovinečke Ľud./úpr.L.Zálesňák 3,42 (CD-1)

15. Lesnícka polka A.Lieskovský 3,09 (CD-2)

A.H. : Po 45-ročnej aktívnej činnosti vo funkcii kapelníka a dirigenta Miroslav Mešťan v roku 2007 odovzdal štafetu kapelníka dychovej hudby Minciar tubistovi kapely, Mgr. Stanislavovi Šumichrastovi, ktorý úspešne pokračuje v reprezentačnej činnosti kremnickej dychovej hudby. Za dlhoročnú kvalitnú činnosť obdržala dychová hudba Minciar z Kremnice v roku 2001 Cenu ZDHS. Zažejajme DH Minciar pod novým vedením, aby naďalej rozdávala ľuďom radosť a dobrú pohodu pri počúvaní ich piesní. To im želá autor dnešnej relácie
Adam Hudec. Dovočutia, priatelia.
0,45

16. Slovenské naše pesničky J.Šulec 3,00 (CD-1)

durata: 60,21